

Prenumerationspris $\frac{1}{4}$ år Kr. 3:— $\frac{1}{2}$ " " 1:50	Utgiven av Svenska Folkförbundet. Redaktör: Andreas Stahl , Riddaregatan 3, Reval. UTKOMMER ALLA ONSDAGAR	Utlandet: $\frac{1}{4}$ år Kr. 4:— $\frac{1}{2}$ " " 2:—
--	--	--

De allsvenska kulturdagarna på Åland.

De allsvenska kulturdagarna i Marienhamn, som ägde rum den 5, 6, och 7 juni, voro i alla avseenden mycket vällyckade och utmynnade i grundandet av en organisation, — en svensk internationell förening —. Det Allsvenska Förbundet, som har till ändamål att överallt, där den svenska kulturen är utsatt för tvång och förtryck, på lämpligaste sätt understöda densamma.

De allsvenska kulturdagarna hade god tur med värdret och de talrika representanterna, både rikssvenskar och östsvenskar, som samlats från skilda håll, kunde lyckönska sig själva till att ha mött i Ålands huvudstad under lyckliga omständigheter.

Kulturdagarna vidtogo i landstingssalen kl. 11 f. m. där ordföranden i organisationskommittén dr. A. Gylling, i ett tankerikt och varmhjärtat tal hälsade de närvarande hjärtligt välkomna. Han uttryckte förhoppningen om att detta möte må bli en betydande länk i det gemensamma arbetet för den svenska tanken.

Till ordföranden utsågs landstingets talman redaktör J. Sundblom, till viceordförande dr. Gylling och major Wennerström medan till sekreterare kallades redaktör Fleege, Göteborg och magister Eriksson, Marienhamn. Därefter vidtog behandlingen av frågan: Huru skall arbetet för de allsvenska kulturdagarna på Åland lämpligast genomföras?, varvid som referenter uppträdde redaktörerna Fleege och Collian-

der. Efter en livlig diskussion utmynnade den stora och betydelsefulla frågan i ett beslut, som redigerats av ett utskott, och som ger vid handen att de allsvenska kulturdagarna skola försiggå vart tredje år på Åland. Den tillsatta kommittén skall antaga formen av en styrelse för det Allsvenska Förbundet.

Denna styrelse, som i sin tur skall arbeta för de allsvenska kulturdagarna, står i ständig kontakt med Riksföreningen i Göteborg och likartade föreningar i andra länder. Dess huvudsäte skall vara Mariehamn, medan dess sekretariat förlägges till Stockholm.

Bildandet av en särskild fond för arbetet jämte förslag till stadgar för den kommande verksamheten anförtros styrelsen.

Kl. 1 gav ordföranden ordet åt professor Gunnar Landtman, som höll ett fängslade och lärorikt föredrag om „Det finlands svenska medvetandets tillförsikt.“ Talaren önskade inställa den finlandssvenska saken i vidast möjliga synvinkel, den allmänmänskliga. Han riktade sig särskilt mot den nationalism, som nu nästan överallt förgiftar Europas medvetande och som allestädes ikläder sig förunderligt likartade former. Gentemot nationalism ha Finlands svenskar att höja fanan, som vägledde dem i kampen mot tsarismen: mänsklighetens baner. Det måste verka stärkande på den svenska tillförsikten att vad vi arbeta för är sådant, som ingen kulturellt tänkande människa i världen kan underlåta att värmas av. I grund och botten kan man betrakta den alltmåra upplågade ovljan på finskt håll mot allt

svenskt som ett svaghetstecken. Planerna på ett Storfinland skulle näppeligen kunna förverkligas. Utom Finland kan det finska språket icke erhålla någon användning av praktisk betydelse, men även inom landet kommer det icke ensamt att vara tillräckligt. Finlands svenskar tillkommer det att länka sin bana så, att den löper jämsides med den allmänliga nya utveckling, vars gryning man redan tycker sig skönja ute i världen.

Kl. 7 gav Mariehamns stad middag för gästerna, där stadens talan fördes av fullmäktiges ordförande redaktör Julius Sundblom.

Den andra dagen ingick med samma önskeväder, som den föregående. Sommarsolen lyser varmt över den Åländska huvudstaden, som levde i stämningen av det stora kulturmötet. Kl. 11 signalerar lektor Valter Sjöblom upp-brott för en utfärd till Getabergen dit fem autobussar och lika många bilar förde över hundratals personer.

Tacksamt överraskades resenärerna av att flickor från Geta ungdomsförening dukat ett kaffebord på bergets krön. Lektor Walter Sjöblom förevisade det anslående panoramat från krönet av den mäktiga granitbarriär, som sträcker sig längs randen av fasta Ålands kust. Han visade på Bottenhavet, nu krusat av sommarvågor, men han sade, att tavlan kunde vara en annan i storm, då bränningar nas då förnimmes i Ålands hjärta, och då grunden bilda en vall i skum. Sägner spinna sina trådar kring detta berg, och han skildrade en, den om Getabon, som lotsade den ryska flottan in bland bränningar och brott, och

vilken tilldragelse en rysk litania sökt erinra i orden: För Geta bergen bevare oss den milde Herren Gud.

Blickarna riktades över Dånö där Norrhavets bränning är barnets vaggsång och det sista åldringen hör. Vidare över Rankekår, det yttersta land i norr, som bebos av ålänningar. Skäret återgav en mäktig bild, vittnande om elementens lek i domningstider, men på samma gång om svensk viljestyrka, som här förmått skapa existensmöjligheter, där varje obetydlig skreva med en aning jord i botten utnyttjats, där bondehänder förvandlat stenar till bröd. Så visade han på Isaksö och Äppelö, där Asators namn minner om en ursvensk kultur, vars spår synas på de avlägsnaste holmar i Ålands skärgård. Västerut följde sedan Sälskär, vars vänliga fyrljus lett så många sjöfarare, så Finnbolandet och Eckerö, och längst borta i väster, där synranden drager upp gränsen mellan himmel och hav, där ligger, sade lektorn, vår kärlek, våra drömmars och vår längtans land.

Blickarna leddes vidare över Bollstaholms säteri, där ättehörarna minna om vikingatid, över Finström, vars tempel nu kunde skönjas, och så över Jomala sockens konturer och sedan Saltvik.

Man förflyttade sig nu till östra kasern; varifrån man skönjde Ordalsklint, Saltviks kasberg, bakom vilket dolde sig Boxö, vars starka ryska fästning utan svärdsslag togs av finländska skyddskårister och åländska allmogemän. Därefter lämnade talaren en karaktäristik av folket, som obundet och fritt vill leva sitt liv, men icke en laglös frihet, ty folket äger den svenskes aktning för lag och rätt, avskyr brott, och det är ej ålänningar, som belasta Finlands fängelsebudget.

De närvarandes tack till lektor Sjöblom framfördes av major Ahlström och så sjöngo Getaflickorna Ålands hembygdssång. Leverop höjdes för Åland, för det gamla moderlandet och för den gemensamma nordens och unisont sjöngs „Du gamla, du fria“.

Efter återfärden till Mariehamn höll lektor H. Pöhl föredrag om Estlandssvenskarne. Talaren gav en kort överblick över Estlands-

svenskarnas historia, deras kulturkamp och samlingsrörelse. Föredraget, som belönades med de livligaste bifall, väckte allmän sympati och aktning för stamfränderna på andra sidan Finska viken.

Senare uppträdde i Badhusets festsal dalaspelmannen Carl Gudmundsson med låter på flöjt, vallhorn, vallur och träpipa jämte en kort orientering till varje melodi.

Genom de mäterligt hanterade instrumenten fördes vi till Elvdalen och andra socknar i Dalum där bygdemusik och sången förnimmas i varma oförgätliga hemlandstoner, som fädren lämnat i arv åt sina barn.

Efter dessa med livligt bifall åhörda musiknummer, höll överste Frazer ett intressant och lärorikt föredrag om etiken i Fritjofs saga.

Söndagen, som gick under Sång- och Musikfestens tecken, inleddes med en kort andaktsstund på festplatsen av kyrkoherde Tor Beckmann från Mariehamn, som till utgångspunkt valt orden: „Himlarna förtälja Din ära, fästen förkunna Dina händers verk.“

Glädjande och uppflyttande var det att se och höra dessa Ålandskörer, åtta till antalet, jämte spelmän utföra det varmt tilltalande program, av vilket de evigt unga folkvisorna bildade huvudparten.

Festen inleddes med ett varmt stämningstal av Sång- och Musikförbundets sekreterare läraren A. Mattson.

Major Frans H. L. Ahlström från Stockholm deklamerade på ett konstnärligt utformat sätt dikten „Mitt land“.

Festtalet hölls av major Wennerström, Med effekt och värme gav talaren en kort historisk överblick över den svenska kulturens utveckling och spridning över världen samt en karaktäristik av de allsvenska kulturdagarnas betydelse för svenskhetens bevarande. Talaren avslutade sitt livligt applåderade tal med följande ord:

„Överallt på jorden, där den svenska kulturen förtrampas, skola vi söka komma till hjälp. Detta kan på effektivaste sätt ske genom att var och en i sin stad arbetar pressen och opinionen.“

Låt de allsvenska kulturdagarna på Åland

bliva det senapskorn, ur vilket skall växa fram en mäktigrörelse bland alla på jordens yta spridda svenska ättlingar mot det tryck, för vilket svenskarna i Finland äro utsatta.“

Tal hölls vidare av representanter från olika svenska bosättningsområden. Lektor Hans Pöhl från Estland framförde en varm hälsning från de svenskar, vilka ha sitt hemvist vid Finska vikens södra strand, överstlöjtnant Henrik Tamm framförde från Riksföreningen en hälsning, kyrkoherden Gustaf Eriksson hälsade från Jämtland, och kamrer Bruno Holmström från Helsingfors erinrade i välformade ord om, vad Martin Wegelius, Petrus Nordmann, Alarik Uggla och Apostol betytt för den finländska sången.

Avslutningstalet hölls av redaktör Julius Sundblom, som efter att först ha berört de allsvenska kulturdagarnas syfte och mål hembar sångarskaran ett varmt och hjärtligt tack. Därpå vände sig hr. S. till de i tusental församlade ålänningarna och berörde den skymf, vilken i Finlands riksdag riktats mot Ålands folk, som förklarats vara mindervärdigt. Han manade det åländska folket att besvara denna skymf, icke genom att skymfa tillbaka utan genom ett ännu mer träget och hängivet arbete på alla områden av mänsklig verksamhet, att hävda modersmålets rätt och trygga den svenska kulturens fortbestånd på Ålands svenska öar.

Under hög och hoppfull stämning, präglad av tillförsikt och framtidstro sjöngs nu „Ålänningens sång“. Därmed var den härliga festen, som samlat cirka fyra tusen åhörare, till ända.

Efter sångfesten slut samlades representanterna, som deltagit i de allsvenska kulturdagarna, till avsked i landstingssalen.

Alla voro eniga därom, att de allsvenska dagarna varit mycket vällyckade och utgjorde en viktig faktor för den svenska stammens sammanhållning, utveckling och förkovran.

Den 1 och 2 juli hade svenskbygdens lärare samlats till sedvanligt sommarmöte i Hullo på Vormsö, för att dryfta olika frågor och diskutera det gångna arbetsåret, arbetsresulta-

ten och omständigheter, som därunder varit för handen.

Lärarna samlades i Hullo folkskola och Lärarförbundets sekreterare öppnade mötet, varvid han hälsade alla välkomna i synnerhet de ärade rikssvenska gästerna, folkskolläraren H. Persson och fil. dr. frk. T. Malmberg från Stockholm.

Till mötets ordförande utsågos lärarna Joel Nyman och J. Berggren, till sekr. A. Stahl och frk. A. Blees.

Till behandling hade upptagits historieundervisningen, geografiundervisningen, moralläran, läroboksfrågan samt i någon mån även undervisningen i hembygdslära.

Vad historieundervisningen beträffar, konstaterades en del brister i framställningen; framförallt måste partiskheten, inflytandet av politiskt åskådningssätt avlägsnas. Krigens betydelse får icke underskattas och enskilda fältslag behandlas endast i den mån de utövat ett bestämt inflytande på mänsklighetens historia.

Geografiundervisningen motsvarar icke heller sitt ändamål. Mötet enades om, att geografiundervisningen mera måste bli praktiskt arbete för eleverna, kartritning, ifyllande av konturkartor, grafisk framställning av olika områden, folkmängd nederbördspråkområden, växt- och klimatområden m.m.

Lämpligare än konturkartorna ansågos kartstämplarna vara och beslöts att skaffa sådana, 1 sats för varje kommun ansågs tillräcklig. Läraren J. Berggren fick i uppdrag att sätta sig i förbindelse med affärer, som kunna leverera sådana och taga reda på kostnaderna.

Moralläran som självständigt läroämne ansågs berättigad att kvarstå jämte religionsundervisningen.

I läroboksfrågan beslöts inta avvaktande ställning. Mötet försiggick i samförståndets tecken. Det är dock skada att icke alla lärare hörsammat kallelsen och att mycken passivitet ännu råder, vilken måste utrotas.

Sist må det tillåtas oss att hjärtligt tacka våra värdar för all oss visad vänlighet, som gjorde vistelsen i Hullo trevlig och minnesrik.

A. S—l.

Tack.

För allt oss visat deltagande i vår djupa sorg; för sången, blomsterhyllningen och de vänliga orden vid vår kära mor Fru Hildur Britzkes grav, allas vårt hjärtevarma tack.

Barnen.

Birkasvännernas sommarfest hålles på Birkas söndagen den 4. augusti. Programmet är omväxlande.

Alla välkomna!
Styrelsen.

Helgmålsringning.

Vår lilla tidning „Kustbon“ innehöll i en av de föregående årgångarna två små älskvärda bitar, vilka göra ett intryck, som man icke så lätt kan komma ifrån. Det var artiklarna „Hembygdens kyrka“ och „Helgmålsringningen“. Undertecknad vill bifoga några rader om vilket intryck jag fått av helgmålsringningen.

Men vi måste försätta oss över ett halvt sekel tillbaka i tiden, till den „gamla goda tiden“, under tråldomens dagar, då jag ännu var barn. Jag minns så väl, då jag som liten pilt vid mors sida fick följa med till kyrkan. Vägen — rätt så lång — ledde genom skogen, som stod iklädd sin väldoftande vårskrud. Vårflödet hade kvarlämnat små skogsbäckar, i vilka jättetallarna speglade sig. Vi små voro ängsliga att gå för nära kanten för att icke ramla i. Innan vägsällskapet hunnit fram ur skogen, hördes sköna toner genljuda. Man sade att det var toner från vår välljudande kyrkklocka. „Vi hinna nog fram, det är inte inringning än“, yttrades. Och ni må tro, liten pilt ansträngde de små benen för att hinna fram och riktigt få se. Jag blev icke heller besviken. Framkommen till kyrkbacken börjande ringningen ånyo: „bing-bång, bing-bång, kome te kärke läsa å sjäng“, eller som det också tolkades „tann minn, tann minn, kome in kome in“. Nu voro mina ögon fästa på den underbara klockan, som sände ut så underbara toner, och därvid svängde ut och in i sin dörr i den höga kyrkgaveln. Liten pilt ville icke ens gå in, men in gingo ju alla. Sedan klocktonerna förklingat uppstämde församlingen sången.

Man hörde den gamle trotjänaren, klockaren Lindström, som i över 50 år sjungit, med sin klara stämma överösta alla andra. Vad prästen sade, begrep jag så lite. Det hela var dock så härligt, och jag väntade tålmodigt tills utringningen började. Jag spratt till. Tonerna betydde nu „hem, hem, hem, hem“. Hemlängtan var dock icke så stor. Det rörliga instrumentet där högt uppe intresserade mera. Jag gick t. o. m. baklänges för att få se på det. „Hem, hem i behaglig tid“. Allt var så överjordiskt skönt och gömdes i den rena barnasjälen.

Sedan en gång spände mor den gamla stadiga hästen för släden och skickade mig, sjuåringen, till prästgården för att hemta far som i veckans alla „sju“ i sin tur hade tjänat där som stalldräng. Det var en stilla lördagskväll, skogen stod nu iklädd sin härliga vita vinterskrud, och så pass kallt var det att snön knarrade under släden, inte att glömma, var jag iklädd fars gamla färskinnspäls. Högst belåten åker jag med far mot hemmet. Helgmålsringningen börjar. Vilken högtidsstämning! Man for mot hemmet i stilla kvällen under musiken av de skönaste toner, som åter genljödo i skogen „hem hem“, påminnande om det eviga hemmet, borta från jordens tråldom och bekymmer. Far var glad, jag likaså, träl-veckan bakom, hem, hem, mitt kära hem.

Mor hade bakat, så rökstugan var ju ganska varm och, som brukligt var alla lördagskvällar, bestrött det i årtal oskurade golvet med hackat granris, så den friska doften uppfyllde storstugan. Gröten var kokt och badstun eldad, allt så hemtrevligt för trälen, som nu fick stanna hemma tills nytt bud kom både för far och hästen.

De båda gamla ha fått sluta i lugn och för sista gången färdats den ovannämnda vägen till kyrkgården, vägen i skogen, den kära och på minnen rika. De överjordiska tonerna tränga sig djupt ner i själen, då någon av våra kära föres den vägen fram till den sista vilan.

Må du därför än, gamla klocka, ringa och till jordens trälar bästa budskap bringa, att en sabbatsvila väntar alla dem, som i tron på Jesus gå mot himlens hem.

J. Hörnström.

Den gångna veckan.

I måndags började bageriarbetarna i Reval strejka. Strejksaken är dålig avlöning. Huru länge strejktillståndet kommer att vara kan man ännu icke förutspå. Tillsviare bedrivs arbetet med tillfälliga krafter. De strejkandes antal uppgår till omkr. 60 pers.

Enligt ingångna meddelanden är tillståndet i Mandsjuriet hotfullt och i vissa kretsar befars krig mellan Kina och Sovjet. Man hoppas dock att konflikten i godo skall kunna biläggas. Orsaken till mellanhavandet är mandjuriska järnvägen, som kineserna helt vilja ha i sitt våld. Allt detta har föranlett kinesisk fientlig demonstration

utanför Kinesiska konsulatet i Berlin, meddelar Berlittidn. „Rote Fahne“

Englands regering har beslutat återupprätta diplomatiska förbindelser med Sovjet; sålunda uppgives att Rådssysslands representant kallats till London.

Hollands prins-gemål Heinrich befinner sig in Finland. Prinsen-gemålen reser såsom privatman.

Från och med den 15 dennes gäller införseltull för apelsiner, bananer och mandariner. Som bekant har ju införseln av ovannämnda läckerheter varit tullfri under c:a ett år. Under denna tid har införts apelsiner m.m. till ett värde av 1.700.000 kr., då däremot motsvarande summa fört steg blott till c:a 30.000 kr.

Under de senaste dagarna ha

flera Atlantflygningar företagits men med klen resultat. Sålunda startade franska flygarna Gostes och Bellonte från Paris men måste vända tillbaka på grund av ogynnsamt väder. Polska flygarnas Idzikovskis och Kubalas maskin störtade vid Azorerna, varvid den ene av flygarna dödades.

Hårda strider i turkestan. Rulj meddelar, att rådstrupperna utkämpa hårda strider med basmatjerna vid rysk-afghanska gränsen. På basmatjernas sida ha nyligen övergått 2 turkestaniska kompanier tillhörande röda armén. Boljevikerna ha bland annat mobiliserat flygtrupper mot basmatjerna.

Sv. S:t Mikaelsskyrkan.

8. sönd. efter Tref. Gudstjänst kl. 10.30. H. Engström.

ESTIMAA ÖLIKONSORTSIUM
TRAKTOR-BENSIIN

F I S K A R E !
ANVÄNDER NI FÖR EDER BÄTMOTOR
INHEMSKT MOTORBRÄNSLE!
Om ej, så försök vår
TRAKTORBENSIN
(för fotogenmotorer)
DÄRIGENOM SPÄRRAR NI PENGAR,
ty den är billig, kraftigare än
fotogen och därför ekonomisk.
Estländska Oljeskifferkonsortiet
(Svensk Konsession)
Tjänstmägi I. TALLINN Telefon 16

Kungörelse.

Undertecknad mottager uppdrag: biträda i rättgångssaker, översättningar från och till estniska språket, uppsätta och skriva inlagor till myndigheterna, råd och hjälp, köp och försäljningar, såväl som biträda i alla möjliga förekommande angelägenheter icke estniska talande svenskar.

Jakobsoni 40—12.

Lars Englund.

HANSA
STOCKHOLM
Eget kapital
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING
Avdelningskontor i Reval:
S. Karja tän. 15.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningskola

Tel. 771-08 Grevtuegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt utval av Vadstenaspetsar. Motiv och Kragar. Beställningar på linneutstyrlar. Order till landsorten expedieras omgående.

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.
Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet.
Linköping. Intern. hotellcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbelrum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag fr. 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

SHELL
BENSIN OCH SMÖRJOLJOR
använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLIE A.-B

SVEDALA
Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul,
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Stålgjutgods.

Aktiebolaget
Abjörn Anderson
Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERIE. 52, 76, 203, 4, 608 183.
REPRESENTANT CARL JÖNSSON
Postkast 38 REVAL Telef. 1536

Jönköpingsstads och läns sparbank

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor i Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Smålands Taberg.

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommendera sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.